

آقامیرزا علی - بنده چون قبلا اطلاع نداده ام مع هذا اگر آقای وزیر مالیه حاضر هستند سؤال بکنم و اگر حاضر نیستند بفرستم بعد جواب عرض کنم

نایب رئیس - آقای وزیر چه می فرمایند؟

وزیر مالیه - خوب است بفرستند بعد جواب عرض کنم

نایب رئیس - آقای آقامیرزا ابراهیم نفی در موضوع سد جاجرود سؤال دارند آقامیرزا ابراهیم قهی - بنده هم اطلاع نداده ام

نایب رئیس - آقای شیخ الرئیس (اجازه)

شیخ الرئیس - اولاً راجع باینکه در مجلس راجع بانتخابات مازندران مذاکره شد عرض می کنم البته خاطر آقایان نمایندگان مسبوق است که ترتیب این بود هر وقت در مطلبی که جزو دستور بود همه حرف می زدند ولی اگر مطلب مخصوصی بود در اول یا در آخر جلسه از آقای رئیس یا نایب رئیس اجازه میگرفتند و حرف می زدند لهذا بنده هم حالا اجازه خواستم که راجع باین مطلب عریضی بکنم ولسی از دوسه ماه باین طرف این مطلب مراعات نمیشود یک نفر دونفر که در یک موضوعی صحبت کردند آقایان دیگر چون می بینند یا برخلاف نظامنامه است یا خسته میشوند مذاکرات را ختم می کنند و این سابقه خوبی نیست و باید مواد نظامنامه کاملاً مراعات بشود اگر مطلب مخصوصی باشد که باید اول یا آخر جلسه اجازه خواست و حرف زد و اگر در جزو دستور باشد که مفصلاً صحبت می کنند خلاصه راجع به انتخابات مازندران بعضی از آقایان دست راست فرمودند که چون سه چهار ماه باخر سال بیشتر باقی نمانده است انتخاب وکیل لازم نیست باین جهت عرض می کنم که اساس مشروطیت جزاً و کلاً تعطیل بردار نیست و مطابق قانون وقتی که یک نفر وزیر معزول شد یا سلب صلاحیت از او شد یا استعفا داد باید بجای او انتخاب شود و باید فوراً در حوزه انتخابیه او شروع بانتخابات بشود و انجمن نظار را تشکیل بدهند و به انتخابات خاتمه بدهند و اگر چنانچه مردم خودشان رای ندادند نظامنامه تکلیف دیگر معین کرده است که آقایان بهتر می دانند والا این سابقه خوبی نیست که در مجلس گذاشته شود چون هر قسمتی از مملکت حق دخالت در امور سیاسی دارد و این حق تامین نمیشود مگر بواسطه نماینده و حالا نمیشود این مطلب را سابقه قرارداد که چون نمایندگان تهران یکسال انتخاباتشان عقب افتاده است جاهای دیگر هم که انتخاباتشان عقب افتاده است انتخاب نشوند

شیخ الاسلام - حضرت والا ۳ ساعت از

شب میروند

شیخ الرئیس - شائزده ساعت ورود مادامی که مجلس منعقد است باید مذاکره بشود هر وقت میل ندارید تشریف ببرید قسمت دیگر راجع به اینست که در موقع مذاکره راجع به لایحه روشنائی اختلاف نظری پیدا شده و گمان میکنم اگر تفسیر نشود برای آقایان تولید سوء تفاهم شود اینست که عرض میکنم مقصود آقای حاج شیخ اسدالله و سایر آقایانی که راجع به ناهار حضرت رضا رای نداده اند مخالفت نبود مقصودشان تقدم و تأخر بعضی اقلام بود و نیز توضیح می دهم که راجع باین یک قلم بنده خودم در خراسان بودم و ماهی پانصد تومان در ماه رجب و شعبان و رمضان خرج میشود و تمام اعیان و اشراف و طبقات مختلفه مخصوصاً زوار از برای روضه دعوت میشوند و این پول هر ساله باین مصرف میرسد باین جهت ما علاقمندیم که این خیرات و مبرات هر سال باقی و پایدار بماند

اما علت اینکه جمعی از آقایان محترم پیشنهاد فرمودند که آن قسمت راجع به اعتبار مقدسه امروز مطرح شود مرادشان این نبوده است که سایر قسمتهای راجع به مقابر علماء و غیره در مجلس مطرح نشود یا رد شود البته ما بقی دیگر هر یک در جای خود لازم است مثلاً راجع بروضه خوانی است یا مصارف خیریه است آب کردن آب انبارها و حفظ مقابر علماء و فضلاست مثل مرحوم میرزای شیرازی یا مرحوم حاج شیخ مرتضی و حاج ملاهادی سبزواری از اینها همیشه ملت قدر دانی خواهد کرد و البته احساسات ما در این موضوعات بیشتر از سایر دول بوده است بهمین دلیل است که بعضی از اولادشان را از ارت مجرم کرده و برای این قبیل مصارف تخصیص داده اند معین است وقتی برای یک سرباز گمنامی که در یک نقطه یک مملکتی پیدا میشود اینطور قدر دانی کنند برای این اشخاصیکه اسمشان در اینجا ذکر شده بطریق اولی بایستی قدر دانی کرد باین جهت بود که بنده پیشنهاد کردم بقیه اش جزو دستور فردا شود زیرا مقصود ما این نیست که این ها قطع شوند خیر باید یکی یکی مطرح شود

وزیر مالیه - بنده راجع بدستور فردا عرض دارم چندی است وزارت مالیه لایحه تشکیل خزانه داری را بمجلس تقدیم کرده است چون وزارت مالیه باین مسئله خیلی اهمیت میدهد استدعا می کنم فردا جزو دستور باشد

نایب رئیس - چون عده برای رای گرفتن و مذاکره کافی نیست اگر آقایان موافق باشند جزء دستور شود

حائری زاده - تعیین دستور بارتیس است

نایب رئیس - اولاً دستور بقیه لایحه

روشنائی - ثانیاً لایحه حق اولویت راه آهن

معمداً السلطنه بنده عرض دارم نایب رئیس - دیگر چه فرمایشی دارید؟ لایحه حق اولویت راه آهن که جزو دستور شد

ثالثاً - راپورت کمیسیون بودجه راجع به بعضی جزئیات

رابعاً - قانون انتخابات خامساً - قانون خزانه داری که فوریت آن تقاضا شده است - حالا باید رای گرفته شود

(گفتند رای داده شد)

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - تقاضای آقای وزیر مالیه منافاتی ندارد ممکن است جزو دستور گذاشته شود و فردا راجع بفوریت آن رای بگیریم

نایب رئیس - فردا باید مذاکره کنیم

(مجلس تقریباً سه ساعت از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس مؤمن الملک

جلسه ۳۳۱

صورت مشروح مجلس سوم یوم پنجشنبه سوم حوت ۱۳۰۱ مطابق یانجم رجب ۱۳۴۱ مجلس یکساعت و نیم قبل از غروب بریاست آقای مؤمن الملک تشکیل گردید

(صورت جلسه یوم چهارشنبه دوم حوت را آقای امیرناصر قرائت نمودند)

رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - آقای مساوات راجع غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتی که مریض هستند و یک هفته هم اجازه خواسته بودند بامید اینکه در ظرف یک هفته بهبودی حاصل می نمایند ولی بطوری که بنده اطلاع دارم امروز هم تب داشته اند

رئیس - آقای سردار معظم کردستانی (اجازه)

سردار معظم - عرض بنده در صورت جلسه نیست بعد از تصویب صورت جلسه اجازه فرمائید عریضم را عرض کنم

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - در صورت جلسه نوشته شده است که بنده در جلسه قبل عرض کرده ام شش هزار خروار نمک از بنادر خارج شده شده است در صورتی که بنده اینطور عرض نکردم عرض کردم چهار هزار خروار هم در محل مصرف شده و روی هم رفته شش هزار خروار نمک استخراج شده است

رئیس - آقای سردار معظم کردستانی

(اجازه)

سردار معظم - دو جلسه قبل که بنده بواسطه کسالت از سعادت حضور در مجلس شورای ملی محروم بودم همکار محترم آقای حاج میرزا عبدالوهاب نسبت باهالی اسفند آباد اظهار لطف نموده و راجع به مصائب وارده باهالی آنجا اظهاراتی فرموده و مقام ریاست را تذکر داده بودند

اگرچه تمام و کلاًه وکیل تمام ایران هستیم ولی آقای حاج میرزا عبدالوهاب موقعی که در همدان تشریف داشتند و هنوز هم برای وکالت انتخاب نشده بودند همه نوع اظهار مساعدت مینمودند

بنده هم از مقام محترم ریاست و کمیسیون عریض اجازه خواستم که تلگراف اهالی اسفند آباد را بعرض مجلس شورای ملی برسانم این است که بعرض میرسانم:

ساحت مقدس ریاست مجلس شورای ملی کبیه مقام محترم هیئت وزراء و حضرت وزیر جنک دامت عظمتهم کبیه حضور و کلابی کردستان همدان کرمانشاه گروس ستاره ایران ما بیچارگان رعیت اسفند آباد

بدبختانه این قطعه خاک پر از جور حکام را برای خود وطن قرار داده با تحمل هزاران گونه مصائب از بدو طغیان اشرار چپاول قحط بامید آتیه خویش در آتش ظلم سوخته و ساخته شاید در سایه عدل زمامداران دوات و حافظین حقوق ملت و نوریضای بخش مجلس زاویه های تاریک رعیتی ما

بیچارگان روشن جبران مافات شود گویا از روی محال روز بروز بردلت و بدبختی ما اهالی انزوده میشود در هیجده بسوک کردستان راه دخل حکام مأمورین منحصر باین چند پارچه آبادی خراب گردیده بهر اسم و رسم میآیند برای ما طبقه مظلومین

دسیسه خانه براندازی فراهم و غیر خدا درسی نیست با صدای مظلومانه با ستغانه ظهور حضرت خجته انتقام این ظلمهای وارده را خواستاریم ای و کلابی محترمی ندانیکه عموم و کلاًه وکیل ملت ایرانند مگر ماملت ایران نیستیم گویا شجره آزادی ولدت عدالت همین شلافها است هر روز با سومی بریدن برهنه و سوخته ما بنی نوع بشر میزنند ای مصادرامورای و کلابی ملت مظلوم یک محل اسفند آباد که منحصر بچند آبادی خراب است در سال چند نفر حکومت لازم دارد از زمستان ماضیه تا کنون شاهزاده ابوالفتح میرزا اعظام الملک سالار نظام غارت گری بشیر دیوان فعلاً آقای مغیر الممالک حکومت شده هر گاهم بنوبت خود هستی این طبقه مظلوم را بدسیسه و نیرنگ برده و

میبرند پس چرا در خاک مهربان همدان تا کنون احدی نشینده حکومت محلی داشته باشد همان حکومت همدان حافظ حقوق آنها بوده مأمور سواد رقم مأمور بمواسات بلاقیمت حکام مأمور قدغن روغن کوسفند مأمور قدغن کوسفند مأمور راه اندازی

الاغ سنقر درجه زمستان مأمور راه اندازی گاه از بیست فرسخ راه با خرنک و یک ذرع برف و غیره و غیره ندارند هر دسته مأمور مبلغی قلق و مهمانداری بگیرند محض

مهمانداری بگیرند محض

مهمانداری بگیرند محض

مهمانداری بگیرند محض

مهمانداری بگیرند محض

رضای خدا رفع این بدعتها را با حکومت معنی از ما بیچارگان بفرمائید در ضمن استرحاماً از مقام محترم حضرت اشرف وزارت جنک که نسبت بطبقه مظلوم و زارع به منزله پدر مهربانند استدا میروند در هیچ بلوک کردستان ناحیه که بعد از وضع تخفیف ثلث سرباز را به تفاوت نفره آبدی از ۵۰ تومان تا سیصد تومان باقی امور متضرر شده باشد بآنهمه خسارت اکنون از طرف اداره مایه و قشونی خانواری قدیم را نفی سرمایه زندگی ده تومان مامورین نظامی و مایه بگیرند خارج از عدالت است امیدوارم در این خصوص بذل مرحمتی که اسباب سبکباری باشد فرموده که این طبقه رعیت موفق بدعا گوئی دولت و امور فلاحات که سرمایه زندگی نوع بشر است بشود سه روزه هم امضا و مهر اهالی است چنانچه خود اهالی بدبختی خود را تلگراف کرده اند بنده هم مختصراً تاریخچه از اوضاع آن نقاط بعرض میرسانم.

بلوک اسفند آباد بلوکی است که در بین همدان و کردستان واقع است و برخلاف سایر نقاط سرحدی کردستان در آنجا نه نظریات سیاسی هست و نه اشرار متردی پیدا میشود و نه محتاج است که در سال چهار حکومت عوض شود.

وازهین نقطه نظر چندین قبل اهالی آنجا همین تقاضا را کردند بنده با سایر وکلای کردستان با دولت داخل مذاکره شدیم و وزارت داخله نایب الحکومه آنجا را ملنی کرد در این خصوص هم حکومت کردستانی تلگرافی مغایره شده و بالاخره دولت هم اینطور صلاح دید که نایب الحکومه آنجا ملنی شود و اگر آقایان به بودجه وزارت داخله مراجعه فرمایند معلوم خواهد شد که در آنجا هم برای اسفند آباد بودجه معین نشده است.

و حالانده می بینم باید با آقای حائری زاده معقیده باشیم زیرا احکامی که از مرکز صادر میشود برای حکام آنچه که مطابق میل آنها است فوری بموقع اجرا میگذارند و آنچه که مطابق میل و صلاح آنها نیست بطاق نسیان میروند.

آنکه از ما وکلای کردستان مایوس شدند به مجلس شورای ملی متوسل شده اند علاوه بر این مطلب دیگری هم راجع به عدلیه آنجا است که چون بنده خودم متخصص نیستم از آقایانیکه متخصص هستند سئوال میکنم آیا مدعی العموم می تواند کسی را که اطراف برای تحقیق میفرستد بگوید یک پولی باسم تبر و یک پولی هم باسم قلق بگیرند خوب است آقایانیکه در خصوص عدلیه متخصص هستند این مسئله را بفرمایند که بنده هم بدانم که اگر حق دارند که هیچ والا از این موضوع جلو گیری شود چند فقره دیگر هم راجع بمدعی العموم هست که عجلتاً ذکر آنها صرف نظر میکنم

بهر جهت از مقام محترم ریاست تقاضا می کنم که به کمیسیون عرایض تا کبد شود که با وزارت داخله و مایه و سایر مقامات مربوطه داخل مذاکره شود ولی نه به ترتیبی که بدفع الوقت بگذرانند چون بنده در دوره سوم در کمیسیون عرایض بودم وقتی که یک چنین مسائلی یکی از وزارتخانه ها مراجعه میشد پس از ده یا نوزده روز جوابی میآمد و پس از ۳ ماه دوسه مفعلی پیدا میکرد و بالاخره بلا نتیجه میماند.

بهر جهت وزارت داخله نایب الحکومه آنجا را ملنی کرده است دیگر عمرو را برداشتن وزید راجعی آن گذاشتن جز زحمت مردم دیگری نخواهد بود و اهالی آنجا هم بهیچوجه برضد هدبگر کار نمیکنند و فقط سروکارشان با مالیه است و لازم نیست از طرف مدعی العموم کسی آنجا برود و اسباب زحمت آنها را فراهم کند در صورتیکه در هر بلوکی از آنجا یک ده آبادی بیشتر باقی نمانده است و بدبخت رعیت آنجا که با هزاران زحمت نان جوئی پیدا میکنند مأمورین دولتی که آنجا میروند با آنها شرکت نموده آن لقمه نان را هم از آنها میگیرند.

اقبال السلطان - تاریخ این تلگراف را بفرمائید کی است. سردار معظم - تاریخ آن بیست و هفتم داو است مسئله دیگری که در تلگراف قید نموده اند راجع بسرباز گیری است چندین قبل در این موضوع با آقای وزیر جنک مذاکره شد و ایشانهم جواب دادند که بمأمورین سفارش کرده ام عادلانه رفتار نمایند و کمال مساعدت را فرمودند و از مساعدت ایشان کمال تشکر را دارم نگرانی که بنده دارم راجع بمالیه است و از حسن اتفاق آقای معاون وزارت مایه هم اینجا تشریف دارند.

در صورتیکه یک نفر سرباز از برای دولت از پنجاه الی سیصد تومان تمام میشود و مسئله سرباز گیری هم مطابق دستور وزارت جنک در شرف اختتام است دیگر نمیدانم نفی ده تومان گرفتن برای چیست؟ امیدوارم بعد از این عرایضی که بنده عرض کردم نتیجه حاصل شود و از مقام محترم ریاست تقاضا میکنم همانطور که از طرف وزارت داخله با آنها جواب داده شد مجلس هم با آنها جواب داده شود که نایب الحکومه ندارد تا بوظیفه رعیتی خودشان که در حقیقت یک مشت جوکار هستند مشغول شوند تا شاید بتوانند در آینه راحت زلف کانی کنند.

معاون وزارت امور خارجه - بنده تقاضا می کنم صورت شهریه های وزارت امور خارجه امروز جزء دستور شود. رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده در تقدم و تأخر دستور عرض داشتم رئیس - نسبت به تقاضای معاون وزارت امور خارجه مخالفی نیست؟ حاج شیخ اسدالله - بنده مخالفم. (یکی از نمایندگان - صورت جزء شهریه ها هنوز طبع نشده) معاون وزارت امور خارجه - صورت جزء بودجه وزارت خارجه طبع شده است و چون يك اشخاصی هستند که یازده ماه است حقوق نگرفته اند باید با آنها فوق العاده مساعدت کرد و تصور میکنم این مسئله فوریت داشته باشد. رئیس - (خطاب به حاج شیخ اسدالله) بفرمائید حاج شیخ اسدالله - اولاً راجع بدستور که در اول و آخر جلسه يك قسمت عمده اوقات مجلس را مصروف میدارند بنده خواستم تقاضا کنم که آقایان تصمیمی اتخاذ کنند که در اول یا آخر جلسه دستور معین شود. وقتی که در آخر جلسه دستور جلسه بعد معین شد در اول جلسه بعد دیگر يك مقدار از وقت مجلس صرف تعیین دستور نشود. و راجع بتقاضای معاون وزارت امور خارجه با این طرز بودجه بمجلس آمدن بکلی مخالفم. برای اشخاص حقوق معین کردن غلط است اگر بنا است بودجه وزارت خارجه بمجلس بیاید باید ماده به ماده مطرح شده و بگذرد و اگر میگویند آخر سال است و در حدود بودجه چهار دیواری حقوق داده شود آنهم که رای داده شده است.

پس حالاً مقصود آقای معاون وزارت امور خارجه چیست؟ اگر مقصودشان این است که علاوه بر بودجه چهار دیواری این اقلام را تصویب کنیم باین قسمت هم بنده مخالفم و اگر در حدود همان بودجه چهار دیواری است که مجلس آن را تصویب کرده است و محتاج به رای جدید نیست. این است که بنده عقیده ندارم بودجه يك وزارتخانه يك ماده یا يك فصلش نظر بمسائل خصوصی و غیر خصوصی بمجلس و در آن مذاکره شده و رای داده شود و اگر بودجه وزارت خارجه اساساً بمجلس بیاید و مطرح شود بنده هم حرفی ندارم ولی باین ترتیب بکلی مخالفم. معاون وزارت امور خارجه - يك نکته در اینجا فراموش شده است و آن این است که این صورتی را که بنده تقاضا کردم جزء دستور شود نه جزء بودجه اعتباری و این شهریه ها سابقاً جزء بودجه وزارت خارجه پرداخته میشد بعد رموه تصویب

میباشند خوب است زودتر تکلیف آنها معلوم شود. (جمعی از نمایندگان - رای گرفته شود) آقا سید یعقوب - بنده مخالفم رئیس - هفت نفر قبل از شما اجازه خواسته اند. رای میگیریم آقایانی که تقاضای آقای معاون وزارت امور خارجه را تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. رابرت کمیسیون بودجه قرائت میشود

در زمان فترت شهریه برایشان معین شده یا اینکه مستمری ایشان تبدیل بشهریه شده و عناوین مختلفی نوشته شده شاید هم يك عده از آنها باشند که سابقه خدمت در وزارت خارجه داشته اند یا منتظر خدمت بودند و حقوق انتظار خدمت می گرفته اند ولی رویهمرفته آنها قانونی نیست زیرا به تناسب و مطابق يك قانون مخصوص برای آنها حقوق معین نشده است شاید کسیکه واسطه اش قوی تر بوده بیشتر حقوق در حق او برقرار شده و کسیکه سابقه درخشانی داشته و مدتی هم خدمت کرده و چون واسطه قوی نداشته است خیلی کم در حق او حقوق برقرار شده است.

بهر جهت لازم است ابتدا محل خرج معلوم شود بعد خرج را معین کنند و الا هر روز خرج تصویب کردن معنی ندارد رئیس - آقای دستغیب (اجازه) حاج محمد باقر دستغیب - یکمقدار از شهریه ها را مادر اینجا تصویب کردیم ولی وقتی که به شهریه متقاعدین وزارتخانه ها می رسیدم که در حقیقت باید باینها که مستخدم حقیقی دولت بوده اند و مستحق گرفتن شهریه هستند و باید با اینها مساعدت نمود آقایان مخالفت میفرمایند.

را در حق آنها منظور نداشته اند بنده مخالفم برای اینکه از مابین هشتاد نفر يك اندازه از حقوق پنج نفر کسر شود معنی ندارد. معاون وزارت خارجه - يك صورتی دولت پیشنهاد نموده بود که آن صورت در کمیسیون بودجه جرح و تعدیل شد که بعضی را خلاف و برخی را کسر کردند و دولت با آن حذف و کسر موافق نیست و بنده مخصوصاً میخواستم که این اقلام کسر شده و حذف گردیده و مجدداً به کمیسیون برگشته و در کمیسیون تجدید نظر شود. رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

(بشرح ذیل قرائت شد) کمیسیون بودجه با اطلاع از وضعیت ناگوار آقایان متقاعدین و منتظرین خدمت وزارت خارجه و تأخیر تصویب بودجه وزارت خارجه از نقطه نظر تسریع تعیین تکلیف آقایان مذکور بنابر تقاضای دولت در جلسه ۴ دلو کمیسیون بودجه تجزیه ماده ۶ بودجه وزارت خارجه را که بالغ بر چهاروشش هزار و هشتصد و هفتاد و چهار تومان و چهار قران است بمرض مجلس شورای ملی رسانیده تصویب آنرا پیشنهاد می نماید.

بهر جهت بهتر این است که این شهریه ها را هم مثل شهریه های سابق که مجلس تصویب کرد همانطور که تا پنجاه تومان را نباشد تمام و از پنجاه تومان بیالارای پس از وضع پنجاه تومان تومانی چهار قران کسر کنند و تومانی ۶ قران بدهند این شهریه هم همانطور تأدیه شود و از اینها هم يك تناسبی کسر شود و اگر باین ترتیب رفتار شود بنده هم مخالف نیستم. معاون وزارت امور خارجه - در قسمت اول فرمایش آقای حاج شیخ اسدالله همان طور که آقای مخبر هم فرمودند سابق بر این این شهریه ها جزو بودجه وزارت خارجه بود و چون ۱۱ ماه است بودجه وزارت خارجه در کمیسیون مانده و بمجلس نیامده است اگر بنا شود این شهریه ها هم جزء بودجه بمجلس بیاید شاید طول می کشید لهذا بعنوان حقوق تقاعدی و تبدیل حقوق مستمری بشهریه و همه قسم حقوق در آن صورت نشده است و بمجلس پیشنهاد شده است و از آن رایسورت که داده شده دیگر رایسورت حالیه را نمیدانم برای چیست آیا این رایسورت بمجلس آمده و پس از مطرح شدن در مجلس مجدداً بکمیسیون برگشته و مجدداً کمیسیون رایسورتی تهیه کرده و طبع و توزیع نموده است یا خیر؟ بنده هیچ اطلاع ندارم و آقای مخبر باید در این قسمت کاملاً توضیح بدهند که این لایحه چیست که ما بیابیم يك مرتبه چهار پنجاه هزار تومان بيك اشخاص به همیم بنده هم مخالف نیستم بيك اشخاصی که مدتها در ادارات خدمت کرده اند و سابقه خدمت دارند و متقاعد میباشند حقوق تقاعدی داده شود یا شهریه های سابق سایرین میگیرند اینها هم بگیرند ولی حرفم در این است که طرز تصویب بودجه این نیست بیک مرتبه بدون اطلاع بیابند بگویند شما چهار پنجاه هزار تومان تصویب کنید برای اشخاص مستحق که صورت آنها در لوح محفوظ یادخانه هاشان هست. بهر جهت از این مرحله که میگذریم داخل می شویم در این قسمت.

البته آقایان تصدیق می فرمایند مستخدمینی که بسن پیری رسیده اند و قوه کار کردن ندارند نمی توان بآنها آبرو ریختن دولت میشود و دولت مجبور است بآنها مساعدت کند. با این حال من فلسفه مخالفت آقایان را نمی دانم. به علاوه آقای حاج شیخ اسدالله که مخالفت می فرمایند خودشان عضو کمیسیون بودجه بوده اند و بدقت این اقلام را هم دیده اند باز اگر یک نفر از آقایان کدر کمیسیون بودجه عضو نبودند و اقلام را هم ندیده بودند و مخالفت می نمودند يك چیزی بود ولی آقای حاج شیخ اسدالله که عضو کمیسیون بوده اند و اقلام را هم دیده اند فلسفه مخالفتشان را نمیدانم.

آقا سید یعقوب - بنده اولاً آنچه را که خودم از دستور فهمیدم این است که فلسفه اینکه دستور از طرف مقام ریاست مطابق نظامنامه معین می شود برای این است که نمایندگان مطلع باشد راجع به دستور صحبت کنند که پس از مطالعه خود را حاضر نمایند که آن مسئله را پس از غور و دقت تصویب نمایند نه اینکه يك مرتبه دولت بیاید و بيك لایحه را بمجلس بیاورد یا اینکه يك موضوعی را که در چندین قبل مطرح نموده اند حالا بخواهند جزو دستور و مورد مذاکره قرار دهند و ما هم علم لدنی ندانیم که صورت این اشخاص و مبلغ شهریه و مستمری این اشخاص را در نظر داشته باشیم و رای بدهیم و خود بودجه هم پیش ما نبوده است يك مرتبه می بینیم وزیر بيك پیشنهادی میکند و اکثریت هم فوراً با آن میل مفرطی که دارد بدون اینکه بگذارد کسی صحبت و اظهار عقیده کند مطابق میل دولت فوراً میگویند مذاکرات کافی است و رای میدهند و وقتی خدمت آقای تدین عرض کردم اکثریت مانع است و نمیگذارند ما حرف بزنیم فرمودند اگر اکثریت مانع بود چرا حرف میزدی عرض کردم اکثریت که نیاست قوه عزرائیل داشته باشد ولی هنوز درست اظهار عقیده ننموده رای میدهند و مذاکرات کافی میشود بعد از این اگر کسی بخواهد در مقام تنقید يك حرفی بزند نمیگذارند و برای خفه کردن عقاید اقلیت این ترتیب را پیش نموده اند

باید با همسان شدت تکذیب کنند نباید اینقدر کم حافظ باشیم قضایائی که در سر چهار ماه قبل مطرح شده است فراموش کنیم و بودجه وزارت خارجه هم طبع و توزیع شده است و خاطر آقایان هم مسروق است و البته بمجلس خواهد آمد دیگر بچه ترتیب در مجلس طرح شود بته بنظر آقایان است و چون چیزی به آخر سال باقی نمانده باید در بودجه اعتباری عمل کر منتهی بيك اشتباهاتی هست که در موقع بعرض مجلس خواهد رسید و به موجب قانونی که از مجلس گذشته است از سیزدهم سرطان مأمورینی که خارج از خدمت هستند وزارت مایه باید حقوق آن ها را توقیف کند و از بودجه اعتباری به آن ها ندهد و آنهم بموقع بعرض مجلس خواهد رسید.

بهر جهت تقاضائی که آقای معاون وزارت امور خارجه فرمودند بعقیده بنده صحیح است و تقاضا میکنم مجلس هم مساعدت نموده زودتر تکلیف آنها معلوم شود. چون این شهریه بگیر های وزارت خارجه اغلب مردمان بریشان و مستحق هستند که از اول سال تاکنون سرگردان

اینکه این وجوه باین اشخاص داده شود بلکه کاملاً موافقم و این فرمایشات آقایان مخالفین هم در صورتی مناسب بود که این شهریه ها و مستمریها و حقوق های تقاعدی داده نشده بود ولی از قرار اطلاعی که بنده دارم از جمله این هشتاد نفر پنج نفر را کمیسیون بودجه از حقوق آنها کسر کرده است و بنده نمی دانم که آن حقوقی را که از این پنج نفر کسر کرده بودند مجدداً در حق آنها برقرار کرده اند یا نه؟ اگر حقوق آن پنج نفر را جزو کرده اند بنده کاملاً موافقم ولی اگر آن کسری

در هر صورت بیک مرتبه این بودجه به مجلس وارد شده است و بدون اینکه غیر از آقای حاج شیخ اسدالله کسی مذاکره نماید فوراً گفتند مذاکرات کافی است و مقام ریاست هم مطابق قاعده میفرمایند مذاکرات کافی است و رای میگیرند فعلاً در همین بودجه بنده مخالف بودم بگذشتند بنده اظهار مخالفت را بنمایم این بودم قدم عرضم. اما مسئله دیگر اساساً آقایان تصدیق دارند آن چیزی که ذاتاً ما مالک هستیم

و اختیارات در دست ما است و آن چیزی که اولاً وبالذات ملت ما را برای آن انتخاب نموده است نظر در بودجه است نظر در تقلیل خرج است و نظر در این است که این وجوه بکجا می رود و بچه مصرف می رسد و بکجا باید برود.

ما آمدمیم در حدود چهار دیواری یک بودجه برای وزارت خارجه گذرانیم و رأی هم دادیم حالاً ملاحظه بفرمائید سیصد هزار تومان علاوه بر چهار دیواری می خواهند تصویب شود فوراً آقای معاون وزارت خارجه پیشنهاد میکنند و فوراً هم اکثریت تصویب میکنند و فوراً میگویند نماینده های مادر خارجه در تحت فشار و عنقریب آبروی دولت و بیرق شیرو خورشید دارپوش از بین می رود کورس چه میشود فوراً هم اکثریت بلند میشود و میگویند محافظ دولت و بیرق شیرو خورشید هستیم و صد هزار تومان دیگر هم رأی میدهند آقایان این چهل و هشت هزار تومانی که شما آورده اید و میخواهید تصویب کنیم لااقل میخواستید اینقدر بما مهلت بدهید که ما اسامی اشخاصی را در تحت نظر بگیریم و بدانیم برای چه اشخاص حقوق تصویب میکنیم لااقل میخواستید اینقدر بما مهلت بدهید که اسامی اشخاصی را در تحت نظر بگیریم و بدانیم برای چه اشخاص حقوق تصویب میکنیم آقای دست غیب اظهار نمودند اینها مستحق اند بنده هم تصدیق می کنیم که مستحقند ما هم تا اکنون بغیر از مستحق بکسی دیگر رأی نداده ایم بنده عرض میکنم شما میخواهید بایک رأی چهل و هشت هزار تومان ازمال این ملت که شما را برای این مسئله که نظر در عایدات و مصارف مملکتی بکنید انتخاب نموده و این مقام رسانیده است که به بنیاد این عواید از کجا می آید و بکجا مصرف میشود بدهید بنده عرض نمیکنم که آقایان باین تقاضا رأی ندهند ولی عرض میکنم به تضاروت و حکمیت و امانت و صداقت خودتان مراجعه نمایند و بدون مطالعه وغور در این مبلغ رأی ندهید در هر صورت بنده از اکثریت تقاضا میکنم که ترحم و تفضل بفرمائید و این مسئله را بگذرانید برای روز شنبه یا روز سه شنبه و آقایان در بودجه این اشخاص تأمل کنند و در تحت نظر بگیرند که رأی با بصیرت داده شود و هیچ کجای دنیا هم بهم برخورد است و تصور میکنم این چیزی نیست که اکثریت بخواهند تا این درجه هم حق ما را پایمال کند معاون وزارت خارجه - بنده می بینم اینجا یک اشتباهی شده است راجع به مسئله اعتبار بودجه و مسئله شهریه ها بوزارت خارجه در ابتدای سال ششصد و چهل هزار تومان اعتبار داده شده که از آن مبلغ چهل و چهار هزار تومان برای جامعه ملل تخصیص دادند و بقیه اش را برای سایر دوائر وزارت خارجه و وقتی که این اعتبار بوزارت خارجه داده شد قراردادند شهریه هائی که جزو بودجه وزارت

خارجه بوده و از آنجا پرداخته میشود به ما بیه بود و از آنجا دریافت نمایند بدولت مجدداً پیشنهاد نمود که جزو بودجه خود وزارت خارجه باشد و کمیسیون بودجه هم خارج از آن اعتبار همین ترتیب تصویب نمود و اینکه آقای آقا سید یعقوب فرمودند وزارت خارجه سیصد هزار تومان بودجه اش اضافه شده اینطور نیست زیرا اضافه که مادر تمام مدت سال پیشنهاد کرده ایم بیش از پشجاه هزار تومان نیست

رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه) سهام السلطان - چون عجالتاً باین لایحه که از طرف کمیسیون فرستاده شد رأی داده میشود و در بودجه وزارت خارجه یک ماده دومی بود که مربوط باین لایحه است در صورتی که بودجه وزارت خارجه را تجزیه میکنند و باید حالا در این لایحه رأی داده شود باید آن ماده هم ضمیمه این لایحه شود و رأی گرفته شود که در واقع باین ماده هم رأی داده شده باشد

نصرت الدوله مخیر کمیسیون - این اظهار آقای سهام السلطان صحیح است و برای رفع اشکال ایشان یک ماده واحد تقدیم و اشاره خواهد شد بآن ماده دوم که این اشخاص از اول حمل مشمول قانون استخدام خواهد بود

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد دولت آبادی (اجازه)

حاج میرزا علی محمد - بنده موافقم

رئیس - بفرمائید

حاج میرزا علی محمد - اولاً آقایان که میفرمایند این لایحه فوراً آمده است و ما اطلاعی نداریم صحیح نیست برای اینکه این لایحه حالا چند ماه است در دست ما است و بخوبی جزئیات آن را میدانم نکته را که آقایان باید بدانند این است که فرق است بین بودجه وزارت خارجه و سایر وزارت خانه ها بعقیده بنده چون وزارت خارجه قانونیت دارد عملیاتی که میکند و کرده اند از روی یک رویه و یک میزان و از روی قانون بوده است مثل اینکه ملاحظه بفرمائید در صفحه اول بودجه که معین میکنند برای این اشخاص می بیند تمام اینها مشمول قانون استخدام هستند و هر کدام مدتی در وزارت خارجه خدمت کرده اند و بعد هم آن قسمتی که متعلق بوده است آنهم تقریباً مطابق با قانون استخدام است یعنی یک قسمت آنهارا قانون استخدام مشمول میشود برای اینکه وقتی معتقد شدیم که باید حقوق تقاعد درباره وراثت مستخدمین برقرار کنیم این وراثت هم باید حقوق تقاعد بگیرند و این تادرجه صورت قانونیت دارد و بعضی از اقلام دیگر که بنده اشخاص شان را میشناسم معتقدم که نباید حالا که یازده ما از سال گذشته است بواسطه ندان

حقوق آنها را در مصیقه بگذاریم و باید باین اشخاص این حقوق در امسال داده شود تا در سال آتی مطابق قانون استخداه حقوق تقاعد دریافت نمایند و نسبت با اولاد و اقباب مستخدمین که فوت کرده و مدتها زحمت کشیده و خدمت نموده اند و بهر کدام از این وراثت شاید در سال هشت تومان هفت تومان یا کمتر یا بیشتر حقوق آنها را قطع کرده و باید این حقوق به آنها داده شود و بنده در کمیسیون خارجه بوده و هر کدام در ماه سیصد چهار صد تومان حقوق داشته اند و حالا در حق وراثت آنها زمین جزئی برقرار شده و همچنین سایر متقاعدین که فلاماهی پنجاه تومان یا سی تومان در حق آنها حقوق تقاعد برقرار شده این اشخاص هم از صاحب منصبان کاری و خدمت گزار دولت بوده و هر کدام در ماه سیصد چهار صد تومان حقوق داشته اند و فعلاً این جزئی حقوق در باره آنها برقرار شده این است که بنده با این لایحه موافقم

(پیشنهاد آقای محقق العلماء به مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم بقیه این مذاکرات بماند برای روز شنبه

رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)

محقق العلماء - بنده خدارا شاهد میکنم که متعجبم و معتقدم عقاید را نباید خفه کرد و هر کسی باید برای رأی دادن آزاد باشد و احتیاط هم بکنند و بنده وقتی میخواهم عرایض خود را عرض کنم یک اندازه برای نفس خود محتاطم عرض میکنم در این صورتی که آقایان داده اند مینویسد وضعیت ناگوار آقایان متقاعدین و بنده آن اقلام را نخوانده بودم حالا آن صورت را آقای حائری زاده آوردند اینجا و بنده آن را مطالعه کردم می بینم اسامی را و خیلی هم اسامی آنها مقدس و محترم است که نمی خواهم اسامی آنها را در اینجا ذکر کنم ولی میخواهم با آقایان عرض کنم اگر مرادتان از این وضعیت ناگوار آقایان فقر آنها میباشد که نقل تقریر دوره چهارم تقنینیه شده و همه فقیر و مستحقند بنده عرض میکنم از اول باشهریه و مستمریها مخالف بودم حالا هم بر خلاف آقای دست غیب که فرمودند آوردند و رأی دادید عرض میکنم آنوقت هم مخالف بودم حالا هم مخالفم بنده می گویم آقایان اگر نظرتان بغیر و استحقاق است چرا تبعیض میکنند در این شهر فقیر هست که از گرسنگی می میرد و فقیری هست که ماهی دو دست تومان حقوق میگیرد اگر نظرتان بقرارت چرا یک نام و دوها یکی باید از گرسنگی ببرد و دیناری بعنوان فقرا و نهدند و بکسی دیگر بعنوان فقر در ماه دو دست تومان حقوق بدهند اگر نظریه مملکت داری و ملاحظه سیاست داری است خیلی خوب باید یک ملاحظاتی بشود

و لکن اینکدر این لایحه مینویسد وضعیت ناگوار این اقلام از دو خال خارج نیست یا جزو شهریه است که بعضی از آقایان رأی دادند برخلاف من و بعضی از رفقایم و با جزو متقاعدین است که در قانون استخدام گذشت و باید مطابق همان قانون رفتار شود دیگر این چه عجله است که می شود آنها مستخدم بوده اند و حقوق تقاعد خواهند برد برای چه باین فوریت به مجلس بیایند تصویب شود پس معلوم میشود اینها کلاشان را متزلزل میدانند و میخواهند قبل از حمل این حقوق بگذرد در هر صورت بنده کلاماً شده و همچنین سایر متقاعدین که فلاماهی پنجاه تومان یا سی تومان در حق آنها حقوق تقاعد برقرار شده این اشخاص هم از صاحب منصبان کاری و خدمت گزار دولت بوده و هر کدام در ماه سیصد چهار صد تومان حقوق داشته اند و فعلاً این جزئی حقوق در باره آنها برقرار شده این است که بنده با این لایحه موافقم

(پیشنهاد آقای محقق العلماء به مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم بقیه این مذاکرات بماند برای روز شنبه

رئیس - آقای محقق العلماء (اجازه)

محقق العلماء - بنده خدارا شاهد میکنم که متعجبم و معتقدم عقاید را نباید خفه کرد و هر کسی باید برای رأی دادن آزاد باشد و احتیاط هم بکنند و بنده وقتی میخواهم عرایض خود را عرض کنم یک اندازه برای نفس خود محتاطم عرض میکنم در این صورتی که آقایان داده اند مینویسد وضعیت ناگوار آقایان متقاعدین و بنده آن اقلام را نخوانده بودم حالا آن صورت را آقای حائری زاده آوردند اینجا و بنده آن را مطالعه کردم می بینم اسامی را و خیلی هم اسامی آنها مقدس و محترم است که نمی خواهم اسامی آنها را در اینجا ذکر کنم ولی میخواهم با آقایان عرض کنم اگر مرادتان از این وضعیت ناگوار آقایان فقر آنها میباشد که نقل تقریر دوره چهارم تقنینیه شده و همه فقیر و مستحقند بنده عرض میکنم از اول باشهریه و مستمریها مخالف بودم حالا هم بر خلاف آقای دست غیب که فرمودند آوردند و رأی دادید عرض میکنم آنوقت هم مخالف بودم حالا هم مخالفم بنده می گویم آقایان اگر نظرتان بغیر و استحقاق است چرا تبعیض میکنند در این شهر فقیر هست که از گرسنگی می میرد و فقیری هست که ماهی دو دست تومان حقوق میگیرد اگر نظرتان بقرارت چرا یک نام و دوها یکی باید از گرسنگی ببرد و دیناری بعنوان فقرا و نهدند و بکسی دیگر بعنوان فقر در ماه دو دست تومان حقوق بدهند اگر نظریه مملکت داری و ملاحظه سیاست داری است خیلی خوب باید یک ملاحظاتی بشود

خواهد بود

رئیس - مذاکرات راجع باین موضوع است . آقای حاج نصیر السلطنه (اجازه)

حاج نصیر السلطنه - بنده موافقم پس از یک مخالف عرایض خود را عرض میکنم

رئیس - آقای شیخ الرئیس (اجازه)

شیخ الرئیس - بنده خواستم سؤال کنم که این ماده بعنوان تجزیه بودجه وزارت خارجه است و اقلام آن خوانده میشود یا اینکه همه یک قلم بدون خواندن جزء اقلام تصویب میشود؟ خوب است آقای مخیر توضیح بدهد که بنده ملتفت شوم آیا افلامش خوانده خواهد شد یا خیر؟

رئیس - هیچوقت در بودجه اقلام ماده را نمی خوانند و بماده رأی میگیریم و حالا که رأی میدهند باید بماده رأی بدهید .

آقای حاج نصیر السلطنه (اجازه)

حاج نصیر السلطنه - ناچارم خاطر آقایان را متذکر کنم در این بیاناتی که این جا میشود و متأسفانه از طرف بعضی از آقایان هیچ در نظر گرفته نمیشود که خدمت گذاران مملکت را تشویق و ترغیب نمایند نسبت به بعضی اشخاصی که سابقه خدمت دارند و خدمات مفصلی در راه مملکت کرده اند و جادارد مملکت و مجلس شورای ملی نسبت بآنها از نقطه نظر حق گذاری و پاداش خدمت اظهار تشکر نماید حالا بعضی کلماتی که هیچ شایسته نیست گفته میشود و باید نسبت باشخاصی که سال ها خدمت کرده و دولت از وجود آنها استفاده نموده و شاید جان خود را هم برای این مملکت گذارده اند و در هر موقعی فدا کاری نموده اند امروز در مجلس که مرکز حق گذاری مملکت است این الفاظ گفته شود و بعقیده بنده هیچ شایسته نیست و ناچارم که بگویم بنده باین حق گذاری کاملاً موافقم بدون اینکه اسامی هم قطار های سابق خود را این جا ببرم بطور کلی هم برخورد هم بدولت و هم بمجلس شورای ملی لازم میدانم که آنها را محترم شمرده و نسبت بخدمات آنها حق گذاری شود

در این اقلام مثلاً سی قلم آنها ورته مستخدمینی هستند که پدران آنها خدمت کرده اند و بالاخره بعد از مردن آنها ورته آنها برای این شب محتاج میباشد و پستندیده نیست که نسبت بآنها هم در مجلس مذاکراتی بشود و با اصلاحی که آقای سهام السلطان کرده اند بنده کاملاً موافقم و عقیده ام این است که به همین ترتیب تصویب شود و اینکه آقای حاج شیخ اسدالله میفرمایند این اوراق تازه بدست ما رسید ما است لازم است خاطر ایشان را متذکر کنم موقعی که کمیسیون بودجه در بودجه وزارت خارجه بانهایت دقت مراجعه میکرد و آقای حاج

شیخ اسدالله تشریف داشتند همین اقلام از نظرشان گذشت و مخصوصاً چند قلم از اشخاصی را که شاید از نقطه نظر تمکن در ردیف این اشخاص نبودند آنها را از این اقلام تجزیه نموده و چند قلم دیگر را هم کمیسیون در نظر گرفت که از حقوق آنها کسر شود و آنها همین اشخاصی هستند که آقای معاون وزارت خارجه اظهار کردند و آقای شیخ الاسلام هم بنا بر تأیید برقراری حقوق آنها اظهاراتی فرمودند

در هر صورت این یک اسامی نیست که امروز کمیسیون بودجه در نظر گرفته باشد این یک بودجه است که چندین ماه است در دست آقایان میباشد منتهی دولت در نتیجه طول مدت که نتوانسته است بودجه وزارت خارجه را موقت بگذرانندش بشود اینطور در نظر گرفته است تا موقعی که بودجه وزارت خارجه از مجلس نگذشته این ماده را فعلاً از تصویب مجلس بگذرانند و وضعیت ناگوار آقایان هم اقتضا میکند که این اندازه معطل نمانند .

پس بهتر این است همانطور که این ماده تجزیه شده و با حضور آقای رئیس - الوزراء مورد مطالعه واقف شده و کمیسیون هم تصویب نموده است برای اینکه اینها معطل نمانند از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد و گمان میکنم اینهم اینقدر قابل مذاکره نباشد .

رئیس - آقای تدین (اجازه)

آقا سید محمد تدین - بنده موافقم ولی در ماده پیش نهادی ذکر از ورته نشده است . . .

مخیر - چرا ذکر شده است

تدین - اگر اسم برده شده است که هیچ و چنانچه اسم برده نشده باشد باید اسم برده شود .

زیرا آنچه بنده در اینجا دیدم فقط نوشته است حقوق متقاعدین و منتظرین خدمت وزارت خارجه و حال آنکه این مبلغ چهل و هفت هزار تومان کسری فقط حقوق تقاعد و انتظار خدمت نیست بلکه مشمول حقوق وراثت هم میشود .

رئیس - مجدداً قرائت میشود .

(بمضمون فوق قرائت شد)

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - مکرر بعضی از آقایان میفرمایند که بنده در کمیسیون بودجه بوده ام بلی بنده در کمیسیون بودجه بوده ام و نظر مخالفتم هم از این جهت است و بنده رأی نمیدهم و تصویب نمی کنم که این اعتبار بدولت داده شود .

حالا از این مسائل میگذریم اینجا نوشته است که میخواهند چهل و شش هزار و هشتصد و هفتاد و چهار تومان و چهار

قران امروز اعتبار بدهند برای شهریه یک عده در حالیکه همان اشخاصی که در آن آن صورت نوشته شده بعضی شان حالا مستخدم اند و بعضی از آنها حقوق دیگری دارند .

شما میخواهید شهریه مادام العمر معین کنید

شما میخواهید تصویب کنید که یک حقوقی یک عده بدهند

در صورتی که اطلاع به حقایق آن ندارید چطور می توانید رأی بدهید .

این است که بنده عرض میکنم اینطور بودجه گذرانیدن از مجلس صلاح نیست وقتی که یک اعتباری بخواهند از مجلس بگذرانند باید در جلسه قبل تذکر بدهند که برای جلسه آتی بودجه متقاعدین وزارت خارجه مطرح است تا آقایانی صورت را همراهشان بیاورند و دقت کنند و اشخاصی را که نمیتوانند این حقوق را بگیرند و شاملشان نمیشود از این اقلام موضوع کنند و هر کسی نظری دارد آن وقت اظهار نماید .

پس از آنکه نظریات همه جمع شد آن وقت مجلس بدولت اعتبار بدهد

علاوه بر این بعضی از اینها هم در لایحه شهریه اسم برده شده و هم در اینجا جمع آمده و همه اینها را باید تصریح کرد حالا آقایان میخواهند رأی بدهند بختراند

معاون وزارت امور خارجه -

خواستم خاطر آقایان را تذکر بدهم این که میفرمایند بعضی از این اشخاص مستخدم میباشدند .

صحیح است چند نفر از اینها مستخدم میباشد ولی بقیه بیکارند و مسلم است اگر بعضی مستخدم باشند مطابق قانونی که از مجلس گذشته است به آنها حقوق داده نمیشود .

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است ؟

آقای صدر الاسلام پیشنهادی کرده اند که ماده تجزیه بشود و بفرماید فرد اقلام رأی گرفته شود و این ترتیب با ترتیبی که تا به حال داشته ایم منافات دارد برای اینکه همیشه بماده رأی میگیریم اگر چنین به نظرشان می آید که این وجه بهتر است مطابق ترتیبی که معمول بوده است باید آن وجه زیادی را موضوع و باقی را پیش نهاد کنند که رأی گرفته شود چنانکه در بودجه چهار دیواری هم همین طور معمول بوده .

آقای صدر الاسلام . (اجازه)

صدر الاسلام - چون بنده خودم عضو کمیسیون هستم و نخواستم اطلاعاتی که از کمیسیون داشتم در مجلس علنی گفته شود این بود که پیش نهاد کردم تجزیه سه

رئیس - یک ماده اگر ده هزار تومان است و شما هم سه نفر را مستحق نمی بیند بقدر قسمت آن سه نفر جمع میزنید و موضوع می کنید فرضاً اگر هزار تومان بشود آن وقت نه هزار تومان دیگر میماند آن را پیش نهاد کنید .

رئیس - پیشنهاد آقای قمی قرائت میشود .

(بمضمون ذیل قرائت نمودند)

بنده پیشنهاد میکنم به ترتیبی که در کلیه شهریه ها اصلی اتخاذ شد که تا پنجاه تومان را تمام و مازاد از ۵۰ تومان تومانی شش قران پرداخته شود در این شهریه ها هم همان اصل اتخاذ شود .

رئیس - آقای آقا میرزا ابراهیم قمی .

(اجازه)

آقا میرزا ابراهیم قمی - بنده عقیده ندارم باینکه یازده ماه از سال گذشته است داخل اقلام جزء بشویم و عقیده دارم همانطوری که نسبت بسایر شهریه ها یک اصل کلی اتخاذ شد که تا پنجاه تومان را تمام و عقیده دارم همانطوری که نسبت به بقیه را تومانی شش قران بدهند اینجا هم همین ترتیب عمل شود تا موقعی که بودجه سالیانه می آید آن وقت اگر خواستند داخل اقلام جزء بشوید بختراند

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - آقای قمی باز اشتباه فرمودند بین شهریه و حقوق تقاعد یا انتظار خدمت در صورتی که شهریه ها یک وجوهی است که سالهای پیش داده شده و امسال هم ترتیبی داده شد که از آن قرار بآنها بدهند ولی این آقایان یک اشخاصی هستند که منتظر خدمت و بیکارند و در خانه نشسته اند و حقوق انتظار خدمت دریافت مینمایند و اغلبشان هم خیلی پریشان هستند و باید این حقوق بآنها داده شود و البته

در موقعی که مشغول خدمت شوند این حقوقی که برای آنها منظور میشود به آنها داده نخواهد شد .

معاون وزارت خارجه - بنده در تأیید اظهارات آقا میخواستم عرض کنم تفاوت زیادی است بین شهریه و حقوق تقاعد غالب این اشخاص سی چهل سال است که بدولت خدمت کرده اند و چنان که آقای حاج نصیر السلطنه فرمودند تقریباً سی چهل قلم از اینها حقوق وراثت مستخدمین است و مطلب دیگری که می خواستم عرض کنم این است که کمیسیون بودجه پیشنهادی دولت را جرح و تعدیل کرد مثلاً بعضی اقلام کسر کرده و یک اقلامی را هم حذف نموده است .

بنده میخواستم تقاضا کنم نسبت به

۵ قلم که کسر کرده اند و جمعش میشود ۳ هزار دوست و هشت تومان این مبلغ هم برپیشنهادی کمیسیون علاوه شود و اقلامی هم که حذف شده است دو مرتبه بکمیسیون مراجعه شود.

رئیس - باید رأی بگیریم بپیشنهاد آقای قمی.

آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد.

راجع بپیشنهاد معاون وزارت امور خارجه خارجه کمیسیون چه راثی دارد؟

مخبر - در موقعی که این اقلام در کمیسیون بود چه مطرح بود چنانچه آقای معاون وزارت خارجه هم فرمودند کمیسیون يك كسرهائی کرده است و بنده فعلاً نمی توانم از طرف کمیسیون اظهار عقیده کنم مگر آنکه در یکی از جلسات کمیسیون پس از آنکه این راپورت تصویب و طبع شده بود از طرف دولت اظهار شد که در این اقلامی که کسر شده يك تعدیلی بعمل آید.

آقایان اعضاء کمیسیون این طور اظهار عقیده کردند که خوب است دولت در مجلس این مطلب را اظهار کند و حکمت و قضاوت این مطلب را خود مجلس بکند.

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده تصور می کنم که برخلاف راثی که مجلس داده است امروز يك چنین پیشنهادی راثی توان کرد و اگر هم بشود باید بر گردد بکمیسیون بود چه چون چندی قبل مجلس آنطور رأی داده است و کسر شده است.

حالا آقای معاون وزارت امور خارجه در اینجا يك پیشنهادی می کنند که معلوم نیست اساسش چه چیز است و يك مرتبه تقاضا می کنند ۳ هزار تومان مارای بدهیم.

بنده اساسی برای این تقاضا نمیدانم و گمان میکنم خود آقای معاون هم پیش نهادشان را پس بگیرند و داخل دراصل موضوع قضیه نشویم بهتر است تا انشاءالله قضیه هم اصلاح شود.

معاون وزارت امور خارجه

این که فرمودند پیشنهاد بتصویب مجلس رسیده است این طور نیست اگر بتصویب مجلس رسیده بود دیگر مانده نمیگردید و این کسر در کمیسیون شده نه در مجلس.

رئیس - (خطاب بمعاون وزارت امور خارجه) پیشنهاد بدهید که از آن روزی بگیریم یا خیر.

معاون وزارت امور خارجه - پیشنهاد تقدیم میکنم.

رئیس - چون پیشنهاد کمیسیون مقدم بر پیشنهاد دولت است اول باید پیشنهاد کمیسیون رأی بگیریم مگر آنکه از طرف کمیسیون پیشنهاد دیگری داده بشود

مخبر - بنده از طرف کمیسیون پیش نهادی ندارم.

رئیس - پیشنهاد دولت قرائت میشود.

(باین مضمون قرائت شد.)

این بنده تقاضای نمایم مبلغ ۹۵۰ ری ۳۲۸۷ تومان کسر ۵ نفر بر مبلغ پیشنهادی کمیسیون بود چه باید اضافه شود و اقلامی که حذف بکمیسیون ارجاع گردد.

(بعضی گفتند - حذف شده است)

معاون وزارت امور خارجه - مقصود اقلامی است که حذف شده است.

رئیس - کمیسیون حذف کرده رأی میگیریم بپیشنهاد کمیسیون اگر رد شد بعد رأی میگیریم بپیشنهاد وزارت خارجه.

آقایانی که پیشنهادی کمیسیون را تصویب میکنند ورقه سفید و الا کبود خواهند داد.

آقای سید یعقوب - بنده پیشنهادی تقدیم کرده بودم.

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود.

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که مستخدمین وزارت خارجه مطابق قانون استخدام حقوق تقاعد داده شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقای سید یعقوب - بنده با علم و اطلاع حرف میزنم.

عرض میکنم این حقوقی که ما تصویب میکنیم داخل در چهار عنوان بیشتر نیست و بنده قسم خامسی برای آن فرض نکردم يك قسم متعلق بوراث است که مشمول قانون وظائف است و يك قسم شهریه است که باید رجوع شود بقانون شهریه ها و اگر مستمری است باید رجوع کنند بکتابچه مستمریات و اگر خیر ! اینطور است که آقای حاج نصیر السلطنه می فرمایند اینها مستخدمند و بقدری خدمت بمملکت کرده اند که نباید در حقوق آنها حرف زد دیگر نمی دانم چه عرض کنم لابد مستخدم را می آورند خدمت کنند نه اینکه با او خدمت کنند.

بنده عرض میکنم که شما میفرمائید این حقوق تقاعد است در صورتیکه خود آقای معاون می فرمایند که بعضی از آنها داخل در خدمت هستند.

پس معلوم شد این صورت برای ما مجهول است که کدام يك مشغول خدمت و کدام يك مشغول نیستند و نمی دانم بکدام يك برای بدهیم.

بعلاوه بنده عقیده دارم که باید این حقوقها مشمول قانون استخدام باشد تازه که از مجلس گذشته است و اگر می فرمائید بعد از حمل آن قانون اجرا خواهد شد خوب است مطابق آن ماده که راجع بحقوق تقاعد است به آنها حقوق داده شود تا از آن راثی که نسبت بقانون استخدام داده ایم تجاوز نکرده باشیم والا هر روز وزارت خانه ها ممکن است يك پیشنهادها می دهند.

رئیس - آقای تدین (اجازه)

سید محمد تقی - بنده باین پیش نهادی که آقای آقا سید یعقوب فرمودند مخالفم برای اینکه قانون استخدام مطابق رأی مجلس از اول حمل آید بنده باید اجرا شود و علاوه در خود مجلس هم نسبت بحقوق تقاعد دفعات متعدده رأی دادیم حتی در بودجه وزارت فواید عامه قید شد که این اشخاص که حقوق تقاعد برای آن ها منظور شده پس از تصویب قانون استخدام مشمول آن قانون خواهند بود و این منافی است با سابقه که در مجلس گذشته و راثی است خود آقای آقا سید یعقوب دادند.

رئیس - رأی میگیریم به قابل توجه بودن پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب.

آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد.

رأی میگیریم بپیشنهادی کمیسیون.

آقایانیکه تصویب میکنند ورقه سفید و الا ورقه کبود خواهند داد.

شیخ الاسلام اصفهانی - يك کلمه عرض داشتم اجازه میفرمائید

رئیس - بفرمائید

شیخ الاسلام اصفهانی - استدعا میکنم این مطلب را بیکدفعه دیگر تکرار نفرمائید تا همه بدانیم بچه رأی میدهیم

رئیس - عرض کردم پیشنهاد کمیسیون مقدم است بر پیشنهاد دولت اول باید پیش نهاد کمیسیون رأی بگیریم اگر رد شد در ثانی رأی میگیریم بپیشنهاد دولت

(در این موقع اخذ آراء باورقه بعمل آمده)

شیخ الاسلام اصفهانی - يك اشتباهی در رأی هست اگر اجازه می فرمائید عرض کنم.

رئیس - مگر رأی نداده اید؟ بفرمائید

شیخ الاسلام اصفهانی - چرا ولی يك اشتباهی شده است آقای معاون پیشنهاد کردند که حقوق آن ه نفر که کسر شده اضافه شود و حضرت عالی فرمودید پیش

نهاد کمیسیون مندم است یعنی اول رأی می گیریم بپیشنهاد کمیسیون اگر رد شد آن وقت رأی بپیشنهاد دولت گرفته شود.

بعضی از آقایان خیال کردند اگر ورقه کبود بدهند این ۴۸ هزار تومان از بین برود و تمام اشخاص بی حقوق می شوند این است که ورقه سفید داده اند و حال آنکه اگر بخوانند در حق آن ه نفر حقوق مین شود باید ورقه کبود بدهند که پیشنهاد کمیسیون رد شود و بعد وقتی که پیشنهاد دولت رأی گرفته میشود ورقه سفید بدهند که حقوق آن ه نفر کسر نشود و آنگاه هم که حذف شده اضافه شود

رئیس - اینک همی فرمائید صحیح است ولی حق این بود که بدو این تقاضا بشود که رأی بگیریم در مقدم تاخر تا ببینیم نمایان مجلس بکدام طرف است و در ثانی رأی می گرفتیم به آن پیشنهاد اگر معلوم میشد نمایان مجلس بپیشنهاد دولت است یا پیشنهاد دولت رأی می گرفتیم و حق تقدم را بپیشنهاد ایشان می دادیم و بعد پیشنهاد کمیسیون رأی می گرفتیم و این اشتباه پیش نمی آید ولی چون چندان بمطالب نظامنامه اهمیت داده نمی شود این اشتباهات پیش می آید.

آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده عقیده شان این است که فقط برابورت کمیسیون رأی داده باشند و گمان نمیکنم در این رأی اشتباهی شده باشد

(در این موقع آقایان امیر ناصرو مستشار السلطنه آراء را تمداد نموده نتیجه بقراردیل حاصل گردید)

(عده حاضر ۷۹) ورقه سفید علامت قبول (۴۹)

ورقه کبود (امتناع)

رئیس - عده حاضر (۷۹) با کثرت ۴۹ رأی تصویب گردید.

اگر مخالفی نباشد چند دقیقه تنفس داده شود؟

(اظهار مخالفی نشد)

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

شیخ الاسلام اصفهانی - يك اشتباهی در رأی هست اگر اجازه می فرمائید عرض کنم.

رئیس - مگر رأی نداده اید؟ بفرمائید

شیخ الاسلام اصفهانی - چرا ولی يك اشتباهی شده است آقای معاون پیشنهاد کردند که حقوق آن ه نفر که کسر شده اضافه شود و حضرت عالی فرمودید پیش

حمل بموقع اجرا گذاشته شود اینست که فوریت آن را تقاضا میکنم که بقصد يك شور مطرح شود.

رئیس - آقای شیخ الاسلام اصفهانی (اصفهانی)

شیخ الاسلام اصفهانی - بنده کاملاً مخالفم با پیشنهاد آقای معاون وزارت عدلیه که قانون استخدام را کنار بگذاریم و قانون قضات را مقدم بداریم هم چنین بنده بکلی مخالفم که هر دقیقه يك نفر با يك طرز حق بجانبی پیشنهادی میکنند در مجلس همه مذاکره هست و همه چیز باید در دستور باشد بجز انتخابات که تقریباً قانون اساسی مملکت است.

(گفته شد صحیح است)

رئیس - ایشان تقاضا کردند رأی گرفته شود بغوریت یعنی يك شور بشود و تقاضائی راجع بدستور نکردند.

بدو باید رأی بگیریم بپیشنهاد معاون وزارت عدلیه.

تقاضا میکنند که راجع بقانون استخدام قضات باین قید که يك شور بشود رأی گرفته شود.

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

پیشنهاد آقای اقبال السلطان قرائت میشود.

(باین ترتیب قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم : لایحه تشکیل خزانه داری مقدم بر دوققره دیگر در دستور جلسه مطرح شود.

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - لایحه خزانه داری را دولت با قید فوریت تقدیم مجلس کرده و از کمیسیون قوانین مالیه هم گذشته و طبع و توزیع هم شده و چون خیلی لازم است و بایستی زودتر تشکیل خزانه داری بشود از این جهت بنده تقاضا میکنم که جزو دستور داده شود؟

(اظهار مخالفی نشد)

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

معاون وزارت مالیه - بنده هم تقاضا میکنم بغوریت آن رأی گرفته شود که در همین جلسه تمام شود

رئیس - اول باید رأی بگیریم که جزو دستور میشود یا نه؟

(بعضی از نمایندگان - جزو دستور بود)

رئیس - جزو دستور بود ولی در آخر دستور.

معاون وزارت مالیه - در آن صورتی که به وزارت مالیه آمده است در اول آن نوشته بود لایحه جزو خزانه داری.

رئیس - آقای مدرس باید بهتر بدانند بودجه را تهیه کرده تشکیل وزارت مالیه و تمام شعب آن و ادارات دیگر دولتی را شده آقا مستحضرنه و صورتش هم هست.

رئیس - در صورت جلسه این طور نوشته اند . باید رأی بگیریم .

آقایانیکه تصویب میکنند لایحه تشکیل خزانه داری مقدم باشد قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

باید رأی بگیریم بغوریت . چطور فوریت میخواهد .

معاون عدلیه - يك شور

رئیس - رأی میگیریم بغوریت این لایحه بقصد يك شور .

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . مذاکرات در کلیات قانون است . آقای شیخ الاسلام اصفهانی .

(اجازه)

شیخ الاسلام اصفهانی - بنده چون در اکثریت مجلس شورای ملی هستم باید حتی الامکان بالوابی که از طرف دولت تقدیم میشود موافقت کنم ولی چون در باب این لایحه در جمعیت اتخاذ نشده است و بنده هم این قانون را غیر لازم میدانم يك نظریاتی دارم که عرض میکنم شاید مخیر یا سایرین يك توضیحاتی بدهند که من متقاعد شوم .

این لایحه بنظر بنده سه قسمت دارد يك قسمت قوانینی است که سابقاً از مجلس شورای ملی گذشته است .

يك قسمت هم بعقیده بنده مطالبی است که باید در نظامنامه های داخلی مالیه تدوین بشود و بیکقسمت هم باز بعقیده بنده جزء این قانون نیست و خارج از موضوع این قانون است حالیکه یکی برض میرسانم . در ماده اول نوشته است :

اداره بعنوان خزانه داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت عین همین مطلب در دوره سوم ماده اول قانون تشکیلات مالیه هست و دیگر لازم بتذکر نیست .

در ماده دویم که مینویسد رئیس اداره خزانه داری بیک نفر آمریکائی مستخدم مالیه خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین شده عنوان خزانه داری کل را خواهد داشت .

این هم در کثرت دکتور میلیسو به يك عنوان عالی تری هست و بنده حال می - خوانم (ماده ششم) :

رئیس کل مالیه تحت تعلیمات قانون و نظارت وزیر مالیه و با مراعات اصول مسئولیت داخلی وزارتخانه ها و مالیه تدوین شود قسمت دیگر که مینویسد (در حدود اعتبارات مصوبه مجلس شورای ملی صادر گردیده باشد) این هم در قانون اساسی تکلیفش معین شده که یکشاهی با هزار تومان کمتر یا زودتر بدون تصویب مجلس شورای ملی دخل و خرج صحیح نیست یعنی نه میشود یکشاهی گرفت

که مستقیماً باجمع و محاسبه پرداخت و جوجه عمومی مربوط است اصلاح نماید .

دولت ایران قبول میکند مطابق نظریات مشارالیه دائر بترقی و تنزل و انتقال و عزل مستخدمین وزارت مالیه و تمام شعب تابعه آن و هم چنین مستخدمین دیگر ادارات دولتی که مستقیماً باجمع و محاسبه پرداخت و جوجه عمومی مربوط است رفتار نماید) .

اینهم راجع باده دویم در ماده سوم این لایحه نوشته است :

(خزانه داری کل مأمور دریافت و تمرکز کلیه عایدات نقدی و جنس دولت و جمع - آوری عواید کلیه مأمورین صاحب جمع و کلیه وجوهی که بموجب قرار داد و امتیازات باید بدولت برسد خواهد بود) . تقریباً عین همین عبارات را هم بیک الفاظ قبل و بعدی در ماده سیزدهم قانون تشکیلات مالیه که سابقاً از مجلس گذشته تصریح شده است ماده چهارم هم چند قسم است اول نوشته است (کلیه عواید نقدی و جنسی دولت باید پس از امروز بر مالیه و تصویب رئیس کل مالیه بصرف برسد این مطلب هم بطور خیلی عالی تری در ماده هشتم کثرت دکتور میلیسو تصریح شده در آنجا می - نویسد دولت ایران بدون تصویب کتبی وزیر مالیه و رئیس کل مالیه مطلقاً تعهد مالی نخواهد کرد و همچنین دولت تعهد میکند که هیچ مخارج دولتی با انتقال وجوه عمومی نخواهد شد مگر با ماضی وزیر مالیه و تصدیق رئیس کل مالیه بر حسب این قانونی که گذشته است دولت اگر بخواهد یکشاهی صد تومان صد هزار تومان تعهد مالی بکند باید با مشاوره و نظریات دکتور میلیسو باشد و تقریباً این قسمت اول ماده چهارم يك قسمتی از آن قانون اختیارات دکتور میلیسو میباشد و اگر در طرز اجرای آن ماده هم يك ترتیبی لازم باشد آن دیگر متعلق بنظام نامه داخلی وزارتخانه ها است قانون را اساساً مجلس تصویب کرده است حالاً اگر برای اجرای آن نظریاتی باشد باید نظام نامه معین کند و دیگر دخلی بمجلس ندارد که هر روز مجلس راجع بطرز اجرای آن قانونی بگذرانند قسمت دویم ماده چهارم این است که (هیچگونه مخارج مملکتی اعم از نقدی یا جنسی تأدی نخواهد شد مگر بموجب ورقه درخواستی که بصحت خرج در آن تصدیق شده) اینهم بعقیده بنده قابل آوردن به مجلس شورای ملی نیست و اینها يك مطالب جزئی است که باید از نظامنامه های داخلی وزارتخانه ها و مالیه تدوین شود قسمت دیگر که مینویسد (در حدود اعتبارات مصوبه مجلس شورای ملی صادر گردیده باشد) این هم در قانون اساسی تکلیفش معین شده که یکشاهی با هزار تومان کمتر یا زودتر بدون تصویب مجلس شورای ملی دخل و خرج صحیح نیست یعنی نه میشود یکشاهی گرفت

و نه میشود یکشاهی داد پس در اینجا تکرار کردن چه لزومی دارد قسمت دیگر که می گوید هیچ خرجی تأدی نخواهد شد هیچ گونه اجازه پرداخت جدید صادر نخواهد شد مگر اینکه پس از وضع مبلغ و مقدار حواله جانی که قبلاً صادر شده است معلوم شود که مبلغ و مقدار لازم برای پرداخت حوالجات جدید موجود است (اینهم بعقیده بنده مربوط بمجلس نیست و تقدیم و تأخیر حوالجات و طرز پرداخت و جوجه مربوط بخود وزارت مالیه است که هر قسم میتواند بدهد یا ندهد مگر بنا باشد تمام مطالب را در اینجا بنویسد دولت یا بانصد ماده میشود و این مطالب جزء مربوط بمجلس نیست که چه قسم بدهد یا چه قسم بگیرد یا چه وقت بدهد اینها مربوط بنظامنامه داخلی است ماده پنجم هم که مینویسد (تصدیق و تطبیق درخواست های مذکور در ماده قبل از طرف مأمور یا مأمورینی بعمل خواهد آمد که بر حسب پیشنهاد رئیس کل مالیه و تصویب وزیر مالیه معین میشوند مأمورین مزبور باید از اجزاء اداره خزانه داری نبوده و در تحت امر مسئولیت خزانه داری کل نباشد این ماده هم بعقیده بنده امربوط با این نیست زیرا در اول این لایحه نوشته شده است لایحه تشکیل اداره خزانه داری کل وزارت مالیه (در اینجا تصریح دارد که این ماده مربوط بخزانه داری نیست نه مأمور او را باید خزانه معین کند و در تحت مسئولیت خزانه است و يك اداره جدا گانه است و در واقع اداره تقبضت میباشد از برای سکل و هیچ مربوط نیست باین که تانوش مخلوط بشود بقانون خزانه داری در ماده ششم هم کمی نویسد (محاسبه جمع و خرج عواید مملکتی اعم از نقدی یا جنسی در خزانه داری بیک نگاهداری شده و تمرکز می یابد همیشه برای ملاحظه مقتضینی که مأمور رسیدگی آن میشوند حاضر خواهد بود) این مطلب هم بطور کاملتری در دوققره سوم قانون تشکیلات که راجع است بخزانه داری تصریح شده و هیچ تکرار لازم ندارد . و در همین فقره سوم آنرا صحیح میرساند که خزانه داری حتماً باید حساب داشته باشد و اگر حساب نداشته باشد از کجا مینویسد با اداره دیگر حساب بدهد .

ماده هفتم که میگوید د کلیه مأمورین مستخدمین صاحب جمع که عهده دار وصول و دریافت عواید مملکتی هستند مکلفند که بر حسب تقاضای خزانه دار کسل و موافق دستور مشارالیه هر گونه اطلاعات و توضیحات راجعه بوصول یا مصرف عواید مزبوره را که برای خزانه داری سکل لازم میشود بدهند

این ماده بعقیده بنده تا اندازه کفرائت کردم لازم است و باید بقانون خزانه داری

کل ضمیمه شود ولی آن جمله آخر کلمه نوشته است «در صورت امتناع مطابق قانون استخدام مجازات خواهد شد» مربوط باینجا است برای اینکه در قانون استخدام قید شده است و دیگر لازم نیست که در ضمن هر قانونی تکرار شود که متخلف مطابق قانون استخدام باید مجازات شود. ماده هشتم هم که مینویسد «هر مأمور و مستخدم صاحب جمعی که برخلاف مدلول ماده (سوم) از تحویل عواید وصولی خود بخرانه داری کل استنکاف و یا در این باب تقصیری نماید بر طبق قانون استخدام از اخذ حقوق انتظار و وظیفه تقاعد محروم بوده و مطابق قوانین جزائی مملکت نیز مجازات خواهد شد» این ماده هم بعقیده بنده لازم نیست و اگر هم لازم باشد جایز استفاده از قانون استخدام و قانون جزا است؛ این قانون وزارت مالیه است قانون مجازات و استخدام نیست که اگر چه کرد چه میشود و اینها مربوط بقانون مجازات است چه مدخلیت دارد باخرانه داری کل تمام اینها در قانون استخدام نوشته شده بک قانون جزائی هم نوشته شد که عمل میکنند دیگر اینها را مخلوط بهم نوشتن بی مناسبت است در ماده نهم هم که مینویسد «برای اجرای مدلول مواد فوق احکام و نظامنامه های لازمه از طرف رئیس کل مالیه تهیه شده و پس از تصویب وزیر مالیه لازم الاجرا خواهد بود» اینهم در تمام قوانین بوده هست که نظامنامه داخلی را بنویسد.

ماده دهم هم که مینویسد «کلیه قوانین و نظامنامه ها و احکام راجعه بتشکیلات مالیه که تا کنون وجود داشته است و مخالف این قانون باشد از این به بعد ملغی است» اینهم معلوم است اگر این قانون را قبول بکنیم دیگر این ماده فرع زاید بر اصل است ماده یازدهم هم فرع یک اصلی است که بنده آن اصل را نمیدانم ولی حالا باید یک توضیحاتی بدهند که بنده قانع شوم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب بنده مخالفم
رئیس - آقای اقبال السلطان
(اجازه)

سید محمد تدمین - بیرون تشریف دارند
رئیس - آقای محمودولی میرزا

محمودولی میرزا - این لایحه که پیشنهاد میشود بمجلس لایحه تشکیل خزانه داری کل است و بنده خیلی منتظر بودم آن مخالفتی که آقای شیخ الاسلام کردند نظریه خودشان را بیان می فرمودند که ما را هم آگاه می نمودند که آیا با اصول تشکیل خزانه داری کل مخالفند یا نگرانی آقا راجع باصلاحات و عبارات آن قانون است.

اگر مخالفت آقا با اصول بود در

ایراداتی که نمودند معلوم نشد که آیا اداره خزانه داری را یک اداره زاید می دانند و مقصودشان این است که رئیس مالیه استفاده کرده است و میشود از این اداره صرف نظر نمود آن وقت ما هم میفهمیدیم مخالفت میکردیم و اگر ایرادات آقای شیخ الاسلام اینست که این مواد تطبیق نمی کند باعبارت قانونیکه سابق گذشته است بدیهی است در این مدت قوانین متعددی وضع شده و بر فرض هم که مطابقت نکند با مطابقت ماده پانزدهمین پیشنهاد رئیس کل مالیه رفع نگرانی ایشان خواهد شد و در ماده ده مخرج است که قوانینی که قبل از پیشنهاد این قانون وضع شده است تماماً ملغی و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود و قوانینیکه جدیداً رئیس کل مالیه پیشنهاد به مجلس میکنند آنها مجری خواهد بود و ایراداتی که هم مواد کردند من جمله در اجازه پرداخت جدید صادر نخواهد شد مگر اینکه پس از وضع مبلغ و مقدار حوالجاتیکه قبلاً صادر شده است معلوم شود که مبلغ و مقدار لازم برای پرداخت حوالجات جدید موجود است.

مخصوصاً در این قسمت از ماده چهارم نظریاتی بوده و رئیس کل مالیه هم بکسیون خواسته شد در توضیحاتیکه دادند علاقه مندی خود را باین ماده اظهار و اعضاء کبسیون را بلزوم این ماده قانع کردند و بیشتر نظر ایشان از اینکه این قسمت در یکی از مواد این قانون گنجانده شود این بود که در یک موقعی اگر یک تعطیلی برای مجلس شورای ملی در تجدید انتخاب روی دهد در چنین موقعی اگر برای آتی بدهم قهره روزه صادر شده آن وقت از طرف هیئت وزراء رئیس کل مالیه نگویند که شما عجباً آن درخواست هائی که به ترتیب نمره و تاریخ صادر شده موقوف الاجرا بگذارند و فلان تصویب نامه را که صادر شده است و یک مخارج ضروری است بپردازید چون رئیس کل مالیه در این قسمت خیلی علاقه مند بود که مخصوصاً در این قانون تشخیص درخواست ها ذکر شود که وزراء نتوانند مداخلاتی در پرداخت این وجوهات بکنند و یک وجهی را که مطابق دفتر و ترتیب مقدم است نگویند آن را بعد بپردازید و حواله دیگری را مقدم بدارید. بنابراین خواستند که در اینجا مسئله روشن باشد که بعد چنین تکلیفی باو نشده باشد و البته تصور میکنم که آقایان هم با عقیده اموافق باشند و در ماده پنجم هم که آقای شیخ الاسلام تعجب نمودند و فرمودند ضرورتی این ماده خیلی اهم است زیرا هم رئیس هم مرئوس باید تکلیف خود را بدانند و یک عده باید بتوان مقتضی در خزانه داری باشند که بموجب مواد جدیدی که ذکر شده و آقایان مطالعه فرموده اند

درخواست هائی که صادر میشود تصدیق بکنند و در مواد دیگری که مراجعه بقانون استخدام شده است.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده اولاً مخالفم و ضمناً هم عرض میکنم مخالفتی که آقای شیخ الاسلام نمودند و جوابی که از طرف شاهزاده محمد ولی میرزا بایشان دادند هر دو خارج از موضوع بود برای اینکه بشود در کلیات فقط شور در مجموع مواد است من حیث المجموع و اگر آقای شیخ الاسلام در مواد این لایحه بخواهند اجازه بگیرند بنده میگویم حق ندارند برای اینکه تمام مواد را خوانند و جوابی را هم که آقای محمد ولی میرزا دادند ماده بماده جواب دادند.

اما مخالفت بنده نسبت بقانون نیست و در جمعیتی هم که هستیم نسبت بقانون مخالفتی نداریم که تصمیم بگیریم قانونی که برای مملکت نافع است یا او مخالفت کنیم.

ما مستشار آوردیم که برای پیشرفت امور مالیه کار کند و البته هر قانونی پیشنهاد کند اقلیت و اکثریت مخالفت نخواهد کرد. ولی بنده مخالفتم از یک حیث است اگر رئیس مالیه مرا مطمئن کند بنده موافقت میکنم.

مخالفتم از این جهت است که فعلاً که یک اداره جدیدی برای خزانه داری در نظر گرفته شده است آیا نسبت بان حدودی که مجلس اجازه داد برای تشکیل وزارت مالیه تشکیلات این اداره خزانه داری هم از همان اعتبار خواهد بود یا یک مخارج اضافی است.

اگر از آن اعتبار داده خواهد شد که هیچ و اگر یک مخارج اضافی است چون من اطلاع ندارم که عواید مملکت ما برای این مخارج کفایت میکند یا نه لهذا مخالفم حالا اگر آقای معاون اطلاع دارند که این خرج زائدی نیست و مقصود ترمیم و تصفیه وزارت مالیه است بفرمایند تا مطمئن شویم که تحمیلی بمملکت وارد نمیشود و بدیهی است چون رئیس کل مالیه را برای تصفیه کردن این کارها آورده ایم رأی خواهیم داد.

معاون وزارت مالیه - اولاً آقایان باید بدانند که این قانون از اول حبل به بعد اجرا خواهد شد پس در هفتاد و سه هیچ خرجی ضروری بدولت تحمیل نخواهد شد دیگر اینکه سابقاً اداره خزانه در وزارت مالیه موجود بوده پس از وزارت

آقای مصدق السلطنه این اداره منحل و یک ادارات دیگری بجای آن برقرار گشت و البته بعد از اینکه این اداره منحل داری تأسیس شد اداراتی که قائم مقام بوده اند منحل خواهد شد و انشاء الله روز دیگر بودجه خزانه داری با بودجه وزارت مالیه تقدیم مجلس خواهد شد و این موضوع استند داخل در زبایدی کمی خرج ادارات وزارت مالیه بشوند.

رئیس - مذاکرات کافی است یا خیر؟
(اغلب گفتند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم شور مواد آقایانیکه شور در مواد را تصویب میکنند قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده اول (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - اداره بعنوان خزانه داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت
رئیس آقای تدمین
(اجازه)

سید محمد محمد تدمین - موافقم
رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی
(اجازه)

کازرونی - موافقم
رئیس - مخالفی نیست؟ (اعضای مجلس) (نشد) رأی میگیریم بماده آقایانیکه ماده اول را تصویب میکنند قیام نمایند

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - رئیس اداره خزانه داری یک نفر آمریکائی مستخدم مالیه خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین شده عنوان خزانه داری کل را خواهد داشت

رئیس - آقای تدمین
(اجازه)

تدمین - موافقم
رئیس - آقای ارباب کیخسرو
(اجازه)

ارباب کیخسرو - موافقم
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - این قانون مشول قانون استخدام د کتر میلیسیو قانون مونت نیست و اگر ما این ماده را تصویب کنیم مثل این است که مجلس شورای ملی تصویب کرده است مادامیکه این قانون نسخ نشده رئیس کل خزانه ایران آمریکائی باشد در صورتی که وقتی مدت کسکترات آقایان آمریکائی تمام شد ممکن است بکنفر ایرانی را ترتیب کرده باشد و بتوانه همین کسری را اشغال و همین قانون را اجرا کند.

ما مالیه را در تحت کنترل آمریکائی

نگاشته ایم که بگوئیم حتماً آمریکائی باشد مجالاً تا د کتر رئیس مالیه هست صلاح بداند رئیس خزانه آمریکائی باشد ولی بعد ممکن است ایرانی هم اداره کند و روز دیگر بودجه خزانه داری با بودجه وزارت مالیه تقدیم مجلس خواهد شد و این موضوع استند داخل در زبایدی کمی خرج ادارات وزارت مالیه بشوند.

رئیس - مذاکرات کافی است یا خیر؟
(اغلب گفتند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم شور مواد آقایانیکه شور در مواد را تصویب میکنند قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده اول (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - اداره بعنوان خزانه داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت
رئیس آقای تدمین
(اجازه)

سید محمد محمد تدمین - موافقم
رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی
(اجازه)

کازرونی - موافقم
رئیس - مخالفی نیست؟ (اعضای مجلس) (نشد) رأی میگیریم بماده آقایانیکه ماده اول را تصویب میکنند قیام نمایند

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - رئیس اداره خزانه داری یک نفر آمریکائی مستخدم مالیه خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین شده عنوان خزانه داری کل را خواهد داشت

رئیس - آقای تدمین
(اجازه)

تدمین - موافقم
رئیس - آقای ارباب کیخسرو
(اجازه)

ارباب کیخسرو - موافقم
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - این قانون مشول قانون استخدام د کتر میلیسیو قانون مونت نیست و اگر ما این ماده را تصویب کنیم مثل این است که مجلس شورای ملی تصویب کرده است مادامیکه این قانون نسخ نشده رئیس کل خزانه ایران آمریکائی باشد در صورتی که وقتی مدت کسکترات آقایان آمریکائی تمام شد ممکن است بکنفر ایرانی را ترتیب کرده باشد و بتوانه همین کسری را اشغال و همین قانون را اجرا کند.

ما مالیه را در تحت کنترل آمریکائی

نگاشته ایم که بگوئیم حتماً آمریکائی باشد مجالاً تا د کتر رئیس مالیه هست صلاح بداند رئیس خزانه آمریکائی باشد ولی بعد ممکن است ایرانی هم اداره کند و روز دیگر بودجه خزانه داری با بودجه وزارت مالیه تقدیم مجلس خواهد شد و این موضوع استند داخل در زبایدی کمی خرج ادارات وزارت مالیه بشوند.

رئیس - مذاکرات کافی است یا خیر؟
(اغلب گفتند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم شور مواد آقایانیکه شور در مواد را تصویب میکنند قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده اول (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - اداره بعنوان خزانه داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت
رئیس آقای تدمین
(اجازه)

سید محمد محمد تدمین - موافقم
رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی
(اجازه)

کازرونی - موافقم
رئیس - مخالفی نیست؟ (اعضای مجلس) (نشد) رأی میگیریم بماده آقایانیکه ماده اول را تصویب میکنند قیام نمایند

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - رئیس اداره خزانه داری یک نفر آمریکائی مستخدم مالیه خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین شده عنوان خزانه داری کل را خواهد داشت

رئیس - آقای تدمین
(اجازه)

تدمین - موافقم
رئیس - آقای ارباب کیخسرو
(اجازه)

ارباب کیخسرو - موافقم
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - این قانون مشول قانون استخدام د کتر میلیسیو قانون مونت نیست و اگر ما این ماده را تصویب کنیم مثل این است که مجلس شورای ملی تصویب کرده است مادامیکه این قانون نسخ نشده رئیس کل خزانه ایران آمریکائی باشد در صورتی که وقتی مدت کسکترات آقایان آمریکائی تمام شد ممکن است بکنفر ایرانی را ترتیب کرده باشد و بتوانه همین کسری را اشغال و همین قانون را اجرا کند.

ما مالیه را در تحت کنترل آمریکائی

نگاشته ایم که بگوئیم حتماً آمریکائی باشد مجالاً تا د کتر رئیس مالیه هست صلاح بداند رئیس خزانه آمریکائی باشد ولی بعد ممکن است ایرانی هم اداره کند و روز دیگر بودجه خزانه داری با بودجه وزارت مالیه تقدیم مجلس خواهد شد و این موضوع استند داخل در زبایدی کمی خرج ادارات وزارت مالیه بشوند.

رئیس - مذاکرات کافی است یا خیر؟
(اغلب گفتند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم شور مواد آقایانیکه شور در مواد را تصویب میکنند قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده اول (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - اداره بعنوان خزانه داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت
رئیس آقای تدمین
(اجازه)

سید محمد محمد تدمین - موافقم
رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی
(اجازه)

کازرونی - موافقم
رئیس - مخالفی نیست؟ (اعضای مجلس) (نشد) رأی میگیریم بماده آقایانیکه ماده اول را تصویب میکنند قیام نمایند

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - رئیس اداره خزانه داری یک نفر آمریکائی مستخدم مالیه خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین شده عنوان خزانه داری کل را خواهد داشت

رئیس - آقای تدمین
(اجازه)

تدمین - موافقم
رئیس - آقای ارباب کیخسرو
(اجازه)

ارباب کیخسرو - موافقم
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - این قانون مشول قانون استخدام د کتر میلیسیو قانون مونت نیست و اگر ما این ماده را تصویب کنیم مثل این است که مجلس شورای ملی تصویب کرده است مادامیکه این قانون نسخ نشده رئیس کل خزانه ایران آمریکائی باشد در صورتی که وقتی مدت کسکترات آقایان آمریکائی تمام شد ممکن است بکنفر ایرانی را ترتیب کرده باشد و بتوانه همین کسری را اشغال و همین قانون را اجرا کند.

ما مالیه را در تحت کنترل آمریکائی

نگاشته ایم که بگوئیم حتماً آمریکائی باشد مجالاً تا د کتر رئیس مالیه هست صلاح بداند رئیس خزانه آمریکائی باشد ولی بعد ممکن است ایرانی هم اداره کند و روز دیگر بودجه خزانه داری با بودجه وزارت مالیه تقدیم مجلس خواهد شد و این موضوع استند داخل در زبایدی کمی خرج ادارات وزارت مالیه بشوند.

رئیس - مذاکرات کافی است یا خیر؟
(اغلب گفتند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم شور مواد آقایانیکه شور در مواد را تصویب میکنند قیام نمایند.

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده اول (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - اداره بعنوان خزانه داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت
رئیس آقای تدمین
(اجازه)

سید محمد محمد تدمین - موافقم
رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی
(اجازه)

کازرونی - موافقم
رئیس - مخالفی نیست؟ (اعضای مجلس) (نشد) رأی میگیریم بماده آقایانیکه ماده اول را تصویب میکنند قیام نمایند

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - رئیس اداره خزانه داری یک نفر آمریکائی مستخدم مالیه خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین شده عنوان خزانه داری کل را خواهد داشت

رئیس - آقای تدمین
(اجازه)

تدمین - موافقم
رئیس - آقای ارباب کیخسرو
(اجازه)

ارباب کیخسرو - موافقم
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - این قانون مشول قانون استخدام د کتر میلیسیو قانون مونت نیست و اگر ما این ماده را تصویب کنیم مثل این است که مجلس شورای ملی تصویب کرده است مادامیکه این قانون نسخ نشده رئیس کل خزانه ایران آمریکائی باشد در صورتی که وقتی مدت کسکترات آقایان آمریکائی تمام شد ممکن است بکنفر ایرانی را ترتیب کرده باشد و بتوانه همین کسری را اشغال و همین قانون را اجرا کند.

ما مالیه را در تحت کنترل آمریکائی

خزانه داری. (مجلس دوساعت و ربع از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس - مؤتمن الملك

جلسه ۲۳۲

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید

(صورت مجلس یوم پنجشنبه سیم حوت را آقای امیرناصر قرائت نمودند)

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

(اجازه)

حاج میرزا مرتضی - بطوریکه شنیده ام بنده را جزو دیرآمدگان

بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده از کمیسیون عریض اجازه خواسته بودم

رئیس - کمیسیون اجازه داده است آقای سید یعقوب - بلی اجازه داده

است

رئیس - آقای سردار معظم کردستانی

(اجازه)

سردار معظم - اگر چه مذاکرات مجلس در صورت مجلس بطور خلاصه نوشته

میشود ولی بنده درجراید خواندم اینطور نوشته شده که بنده تقاضا کرده ام حکومت

اسفند آباد ملغی شود در صورتیکه بنده عرض کردم سابقاً از طرف وزارت داخله حکومت

اسفند آباد ملغی شده بود و بعد از ملغی شدن نایب الحکومه آنها فرستاده اند و چون این

مسئله بعقیده بنده اهمیت دارد استدعا میکنم مقرر بفرمائید در صورت مجلس

نوشته شود

رئیس - دیگر ایرادی نیست

گفته شد خیر

رئیس - آقای عدل السلطنه بواسطه مشاغل فوق العاده که دارند از دوم حوت

الی روز اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون هم تصویب کرده است باید رأی گرفته شود

آقایانیکه مرخصی ایشان را از دوم برج حوت تصویب میکنند قیام بفرمائید

(جمع کثیری از نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

لایحه قانونی خزانه داری از ماده سوم مطرح است

(آقای امیر ناصر - ماده سوم را بشرح ذیل قرائت نمودند)

خزانه داری کل مأمور دریافت و تمرکز کلیه عایدات نقدی و جنسی دولت و جمع

آوری عواید کلیه مأمورین صاحب جمع و جوهریکه بموجب قرارداد و امتیازات باید بدولت برسد خواهد بود

رئیس - آقای حاج میرزا عبدلوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدلوهاب - بنده در ماده ۴ عرض دارم

رئیس - آقای آقا سیدفاضل

(اجازه)

پیشنهاد میکنم در موقعی که رئیس آمریکائی نباشد يك نفر ایرانی متخصص

بجای او منصوب خواهد بود. محمد هاشم میرزا.

محمد هاشم میرزا - حالا که مخبر پیشنهاد دولت را قبول کردند من پیشنهاد خودم را

مسترد میدارم. بنده پیشنهاد میکنم که کلمه آمریکائی

از ماده دوم حذف شود. کازرونی

کازرونی - بنده هم پیشنهاد خود را پس میگیرم

بنده پیشنهاد میکنم کلمه آمریکائی حذف شود و در عوض یک نفر از اهالی اتازونی

نوشته شود. حاج شیخ اسدالله رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله

(اجازه)

حاج شیخ اسدالله در ابتدا که این پیشنهاد قرائت شد آقایان با يك تمجیبی

پیشنهاد بنده را تلقی نمودند ولی اگر دقت بفرمایند ملتفت خواهند شد که مادر نظر

نداریم که از هر نقطه امریکا ولو کانادا هم شد مستخدم استخدام کنیم و این پیشنهادی

که کردم برای این بود که از دول متعده اتازونی باشد چون طرف مذاکره امروز

ما دولت اتازونی است و امریکا يك دول وسیع زیادی است و از نقطه نظر سیاست

صلاح ما نیست که از بعضی از آن دول استخدام کنیم.

معاون وزارت مالیه - بنده پیشنهاد ایشان را قبول میکنم.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم پیشنهادی دولت با تبدیل آمریکائی ممالک

متعده امریکای شمالی. آقایانیکه این ماده را تصویب بنمایند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

حاج میرزا مرتضی - چون دو ساعت از شب گذشته است بنده پیشنهاد میکنم

جلسه ختم شود.

رئیس - آقایانیکه تصویب میکنند جلسه ختم شود قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. راپورت کمیسیون مبتکرات قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

کمیسیون مبتکرات طرح قانونی پیشنهادی جمعی از نمایندگان محترم رادر

اینکه نماینده باید اهل محل یا ۵ سال بعد از بلوغ در محل انتخاب متوطن باشد تحت

مذاکره و مذاقه کامل در آورده با کثرت قابل توجه بدانند بعرض مجلس شورای ملی

میرساند.

رئیس - چون عده برای مذاکرات کافی نیست جلسه ختم میشود.

جلسه آینده روز شنبه ۳ ساعت و یک ربع قبل از ظهر دستور بقیه لایحه تشکیل